

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Doctorum placita, & pro veræ decisionis claritate notata.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

les de diuinat. seu præsen. per somnium vulgari illo proloquiossi *sapè iucis, aliud alias iecerit*: est tamen sententia illa Gregorij M. 4. dialog. c. 26. init. dicentis: *ipsa aliquando animarum vis subtilitate sua aliqua præuidet*, scilicet abique reuelatione, & supernaturali elevatione, à qua eam præuisionem itam distinguit, & confirmat exemplo moribundi, qui prædixit Romæ se per viam Appianam ad B. Sixti Ecclesiam esse processurum: cumque testamentarij id nescientes, nec curantes alio corpus eius efferri decernerent, ac funus dirigerent, repente mutato Consilio, & via eo illud, sicut prædixerat, deuenerunt: sed in ea sententia ex celsiss. Doct. S. pientissimus merito videtur nostro Ruiz num. 8. maxime, cum prædictio huius cum euentu concordia casualis, & fortuita iudicari potius debeat, sicut, & aliarum, quas ex Augustino retulimus: vt hic, & Aristoteles de similibus generaliter atebant verbis datis, & ipse Augustinus iterum 12. de Genes. ad liter. cap. 18. sub initio his verbis: *Ego visa ista omnia visis comparo somniantium, sicut enim alijs uando, & hæc falsa, aliquando autem vera sunt, se etiam illa omnia plerumque etiam sunt falsa, atque ideo, quia rarissima, quæ vera sunt notantur. Accedit: quod hæc, & similia, vel per iocum, vel phrenesim, ex eis, quæ familiariter ex usu, & circumstantiis accidere solent, ac moribus di præsertim de se fore coniectantur, & prædicant; ac proinde ita ex usu eueniant; vel tandem licet ex raro contingentibus casus sint, industrijs, & Angelorum inspirantium, vel demonum suggerentium ac disponentium, quæ serio fieri desiderabant euenire naturaliter possunt: maxime, si demon ita prænuntiari ab illis fecit, vt homines diuinationibus credere faciat, ac Deus in horum penam altove sine illius industriam non impediat.*

5. Denique oppones: homines per somnium, extasim, aut phrenesim, à sensuum usu alienatos futura cognoscere teste Aristotele proxime: ubi è communi sui temporis fama refert quosdam apud Herculis columnas, & Boristhenem diuinare futura: atque somnia nec credenda, nec contemnenda semper esse sed certe contra Leuit. 19. dicitur. *Non augurabimini, nec obseruabitis somnia*. Et Ecclesiast. 5. *Multas curas sequuntur somnia, nempe inanes*. Et Ecclesiast. 34. *Multos enim errare fecerunt somnia*, de quorum detestatione magna ponderatione ait M. Greg. 4. dial. cap. 48. ante med. quæ generaliter de somniis, non à Deo, vel Angelis è Dei voluntate, & imperio immittis, sed frequentibus, & naturalibus intelligenda sunt. Nam de illis extant plurima credenda in Scriptura: cuiusmodi sunt Patriarchæ Iosephi de manipulis, Soleque, Luna, & Strellis: de statua Nabuchodonosor à Daniele explicatum, & tandem dicitur, Ios. 2. n. 28. *Senes vestri somnia somniantur*: in Messia aduentu, vt explicuit S. Petrus Actor. 2. Neque Aristot. citato libro de diuinatione per somn. oppositum docuit: cum eodem libro dixerit, vt supra retulimus: somnia quandoque à Deo immitti: quare ratione horum docuit non esse semper contemnenda. Ex alijs verò somniantium, atque abusu sensuum per phrenesim, aut extasim abstractorum præsentionibus probabile indicium futurorum, maxime circa corporis bonam, vel malam valetudinem, ac proinde eius curationem futuram colligi, & coniecti probabiliter potest, oriuntur enim è corporali corporis dispositione, & inclinatione appetitus, ad quam facilius mouetur dormiens, & ab usu sensuum alienati imaginatiua, cuius vis ad alia obiecta non distrahitur, totaque ad obiectum interiori sensui per naturales intrinsecas causas propositum colligitur. Vnde Medici iure iis valetudinariis somniis attendunt, sæpe eiusmodi somnia dormientibus, ac extaticis ab Angelis, siue bonis, siue malis imituntur: aptioribus scilicet, tum ob collectionem virtutum imaginatiua ad obiectum interius representationem, aptioris proinde ad eiusmodi impressiones patientias, teste Aristotele citato libro & Sancto Thoma q. 87. art. 4. ad 2. tum, quia sensibus vrens, seipsum etiam agit, nec solum patitur, vt ab eorum usu alienatus: quare magis impedit motum, & operationem agentis: quare proportionem seruata minoris probabilitatis sunt de liberis futuris, etiam hominum, qui naturalibus inclinationibus, vel ex consuetudine, & habitu, vel aliunde obtemperant, non rationi. Demum iudicarios Astrologos naturales minus certo, maioriq. aberrandi periculo effectus altiorum prædicere, quam demones: quia non æquæ, atque his,

causarum naturalium collectionem penetrant, imo vix minorem partem illius: quare circa pluias, ventos, serenitatem, sæpè falso prædicunt.

QVÆSTIO VII.

Num propositiones singulares de futuro contingenti determinatam veritatem, vel falsitatem habeant.

PROPOSITIONVM singularium nomine non intelliguntur in re præsentia ab scholasticis propositiones singulares enuntiativæ: sic enim propositio quævis indiuidua, reque existens, singularis est, & quocumque obiecto sit: intelligitur ergo nomine propositionis singularis obiectivæ, siue de obiecto singulari: quæ acceptione diuidi à logicis in vniuersalem, particularem, indefinitam &c. propositio solet: quare hoc titulo inquiritur de propositionibus de obiecto singulari, contingentibus futuro: cui nimirum soli per se, & ratione sui potest contingentia conuenire, & ratione cuius vniuersalibus, & communibus aliarum propositionum obiectis: & quamvis ad rem præsentem Theologicam de diuina nostrorum contingentium futurorum præsentia, & difficultatibus inde subortis componendis, ita vniuersim de veritate propositionum omnium singularium de futuro contingentibus disputare necessarium non videatur, tamen valde vtile, & quod doctrinam hætenus traditam de eorum obiectorum præsentia confirmet: cum enim veritatem formalem determinatam habere eiusmodi propositiones nequeant, nisi eiusmodi futura contingentia futura singularia, quæ ita fore enuntiantur, vt erunt, veritatem obiectivam, seu capacitatem, vt veram cognitionem actualem duratione anteriori habitam terminent, habeant: sit, vt ex eorum formali veritate, veritas eiusmodi contingentium obiectivæ demonstretur: quæ ostensa à Deo prædicti euidens subinde erit: idcirco, licet vniuersalis hæc quæstio philosophica sit, hic tamen iure optime à Theologis disputatur.

CERTAMEN I.

Doctorem placita, & pro veræ definitionis claritate notata.

1. **E**PICTETI apud Ciceronem lib. de fato longe à medio num. 28. docere: eiusmodi propositiones, nec veras, nec falsas esse: aut, cum id pudet, illud tamen dicunt, quod est impudentius veras esse ex contrariis dispositionibus: sed quæ in his enunciatæ essent (determinatione) eorum neutrum esse verum: quasi dicant: Petrum eras pugnaturum, vel non pugnaturum, verum quidem esse, vereque dici disiunctivæ: aut pugnaturum determinate, vel non pugnaturum determinate, nec verum esse scilicet, nec falsum, nec verè scilicet dici, nec falso, siue eras pugnet siue non pugnet. Quorum fundamentum illud proculdubio fuit: quod alterum ex contradicentibus est, tempore quousque signato, seu fore necessarium est: cum simul nequeat vtrumque esse pro vlla duratione: esse vero alterum ex illis determinate pro omni, & quavis duratione, eorumque contingentia repugnat id quod cæteris, qui aliter, ac veritas fert, de eiusmodi propositionum veritate, aut falsitate determinate sententias tulērunt, præcipua atque unica extitit causa. Extrema huius sententiæ Epicureorum parti consentiunt scholastici nonnulli asserentes: in his propositionibus contradictorijs de futuro contingentibus determinato, & singulari, licet ad veritatem

veritas, vel falsitas sit; nullam tamen determinate distinguere, ac designare veram esse, nullamque determinate, ac designare falsam: sed alteram esse indeterminatam veram, alteram vero indeterminatam falsam. Quod si aduerbium *indeterminate* cadat supra subiectum, scilicet, *alteram propositionem*: est in terminis ipsissima sententia Epicurorum pars extrema, ut patet; si autem cadat supra prædicatum *veram* ipsa in eandem recidit: quod enim verum, vel falsum indeterminatè est sub distinctione verum, vel falsum est, nec magis falsum, quam verum: fuit autem sententia hæc Aureoli in 1. dist. 39. p. 1. a. 1. concl. 1. a. 3. concl. 1. & 2. Bapolid. d. 38. q. 1. a. 3. ad 1. A. gid. ibi q. 3. Argent. d. 40. de Prædict. quæst. vnic. a. 3. colum. vlt. ad 1. & 2. Bargij d. 39. q. 1. §. *Ad argumenta principalia* Cather. libello de verit. enuntiationum.

2. His accedere videntur nostro Ruiz, & doctis iam citandis, Aluarez de auxiliis num. 1. §. *Confirmatur*. & d. 13. conclus. 1. probat. 3. & subdubius Ledesma d. 2. de scient. futuror. dub. 2. solut. 1. Hieronym. Viues de primatu diuine lib. d. 1. & 10. ac 18. & alij (Dominicanæ scholæ Recentiores) asserentes has propositiones, nec determinate veras, nec determinate falsas esse ante decretum actualis, & omnino absolutum prædeterminans voluntatem ex omni antecæda duratione, respectu cuius futurum contingens futurum determinatè est, ad eius futuritatem, siue existentiam absolutam pro duratione, pro qua futurum determinatè est: id quod Hieronymus Viues locis citatis supra, & quorquor ex familia, & schola Thomistica Dominicanæ censent Recentiores iam communiter sequuntur. Esti autem in principio illo de necessitate decreti actualis absoluti, & prædeterminans voluntatem ad rei futuritatem, siue absolutam existentiam pro sua posteriori duratione vehementer deceptos iudicem: alij præfatæ sententiæ ita proxime accedere non censent. Hi liquidem eiusmodi decreto contingenter omnem futuritatem determinatam præ non futuritione constitui arbitrantur, ut vidimus, formaliter, aut minimum, virtualiter, tanquam principio essentiali futuritionis absolutæ, & determinatæ contingenti: ac proinde eo decreto sublato omnis contingens seu positui seu negatiui futuritionem aboleret manereque in statu possibilitatis, & intra causas docent: abstrahente nimirum ab existentia, seu futuritione, ac non futuritione absolutæ, & pro quo neutrum determinatè est, sed solum utrumque esse potest. Non secus, ac docent actuali contingenti existentiam determinatè absolutam de præfenti, sine simili actuali decreto prædeterminante esse non posse: ac nos sine præfenti decreto indifferenter concurrere cum causa indifferenti, nec fore contingens potius, quam eius negationem, dicimus: quia neutrum eis sublati contingenter erit: ac vero Aureolus, & reliqui ipsi cõfiterentes admissa contingenti futuritione, aut non futuritione, propositionibus de eo singularibus veritatem, aut falsitatem determinatam negant: verum quidem est aliquot ex Thomistis citatis, qui eiusmodi prædeterminantia decreta circa peccata futura negant. Sententiam hanc vniuersim docere non posse, atque rationibus pro sententia communi absolute affirmatiua, quam iam subiicio, & sequar, in peccatis futuris omnino refelli.

3. Sententia igitur absolute affirmatiua propositionibus singularibus de futuro contingenti veritatem, seu falsitatem determinatam deferens, & vera, & communis Philosophis, Patribus, & Theologis est. Quoad Patres, & Philosophos, eos etiam, qui pro negatiua stare ab huius Patronis putabantur, attinet, ex eorum testimoniis recitandis cert. 2. clarebit. Quoad reliquos vero S. Thom. 1. Perihem. c. 8. lect. 13. 14. & 15. vbi eius discipuli & nostri Constituti cens. q. vii. 4. & reliqui Arist. Commentatores. item 1. p. q. 14. a. 13. q. 16. a. 7. ad 3. a. 8. ad 3. & 4. & eorum locor. Commentatores. q. 6. de veritate art. 3. arg. 6. cum eius solutione. Albert. 1. p. q. 25. m. 2. a. 3. partic. 1. ad 4. & reliqua, & part. 3. ad 3. Alex. 1. p. qu. 15. m. 5. & 6. sine ac 7. toto. S. Bonavent. in 1. d. 38. a. 2. q. 1. ad 3. vbi Stephan. Brulefer a. 2. in solutionibus oppositam Romæ damnatam fuisse referens, ex distinctionis citata d. 38. Greg. 9. 1. a. 2. Richard. 1. q. 1. ad 2. & q. 5. ad 1. Gabriel. q. 1. a. 1. notab. 7. a. 2. post s. conclusion. Carthus. q. 2. Capreol. q. 1. a. 2. ad 3. contra 7. conclus. & colum. penult. Palacios. d.

2. inter med. & fin. Scotus d. 39. q. 1. §. *Viso de contingentibus*, & §. *Ad argumenta principalia*, vbi Lychetus, & eius Commentatores, & Allecclæ Marfil. in 1. q. 40. ad 3. *Principale*: licet eius verba aliud possint sonare. Alia cens. d. 11. a. 1. lit. B. Holcor in 2. q. 2. a. 7. Abul. p. 2. defensorij c. 18. Sotus in caput 9. ad Rom. circa finem, Fonseca 6. Metaph. d. 2. sect. 6. 7. & 8. Vafq. 1. p. d. 66. Soar. opuscul. de præficient. futurorum. c. 2. Herize d. 6. de scient. c. 7. Fafol. 1. p. q. 14. a. 13. Petrus Hurtado d. 9. de anima sect. 6. sub sect. 1. Raynaud. notter disciplina moralis d. 2. Albiz d. 7. de scient. sect. 1. n. 8. Ruiz d. 23. sect. 2. Amicus tract. 21. Log. d. 4. dub 4. Francisc. de Lugo 1. de Deo vno d. 29. c. 1. Mathias Borull. defen. scient. med. d. 1. sect. 6. num. 68. licet verbis in oppositam lapsus partim videatur.

4. Ut clarius communis huius, & nostræ sententiæ veritas ostendatur, & hinc aequiuocatio argumentorum, quibus decepti aduersarij sunt, euaneſcat, aduerto: propositionem singularem esse determinatè veram, dupliciter intelligi posse. Primo. ut de seſe, atque essentia sua determinatè vera sit, siue determinatè ad sui veritatem, ut ipsi esse falsam repugnet. Secundo: ita esse veram determinatè, ut, licet eius entitati, & essentia falsam esse, non repugnet, tamen de facto vera, atque cum obiecto, de quo enuntiat, conformis sit, quia ita illud erit, de facto, ut per illam enuntiat: quomodo propositionibus in materia contingenti veritatem determinatam absque necessitate, seu determinatione essentiali ipsarum ad illam competere exploratissimum est in omnibus propositionibus de præfenti, quæ in materia contingenti sunt. Patet in his, *Petrus peccat, Petrus amat, vel currit*, & similibus: quæ quidem peccante, amante, vel currente Petro veræ sunt determinatè, seu veritatem determinatè habent, potius quam falsitatem; cum tamen de se, ac essentia sua ad veritatem determinatè non sint, ut patet, siquidem non peccante, vel amante, aut non currente Petro (ut absolute potuit euenire) non quidem veræ, sed falsæ potius determinatè eadem propositiones existerent.

5. Et hanc sane determinatè veritatis propositionum diuersitatem, & postremam acceptionem solam propositionibus singularibus de futuro contingenti seorsim sumptis conuenire obseruauit Boëtius comment. in 1. Perihem. c. 8. his verbis: *in his quidem* (propositionibus de contingenti futuro) *totam contradictionem dictam vnam partem veram habere alteram falsam, & necessario: sed non ut aliquis diuidat ac respondeat hanc quidem ex necessitate veram esse: illam vero ex necessitate falsam: id quod planissime ab Aristotele dictum præmilit eo loci, cuius ea sunt verba citato c. 8. vers. fin. Esse quidem, vel non esse omne necesse est, & futurum esse, vel non esse. Non tamen contingit diuidentem dicere alterum necessarium. Dico autem, ut necesse est esse futurum bellum nauale eras, vel non futurum esse, sed non est necesse futurum esse eras bellum nauale: neque rursus est necesse non futurum esse eras bellum nauale. Ad quæ S. Thom. lect. 15. comment. 2. Boëtio consentiens ait: Necesse est de vno quoque, quod sit: vel non sit, & quod futurum sit, aut non sit, & hoc sub distinctione. Hæc necessitas fundatur super hoc principium: quod impossibile est contradictoria simul esse vera, vel falsa: unde impossibile est nec esse, nec non esse: ergo necesse est esse, vel non esse. Non tamen, si diuisim alterum accipitur, necesse est illud esse absolute.*

8. Ex quibus constat tam Aristotelem, quam accuratissimos sagacissimos, profundissimosque eius interpretes Boëtium & S. Thom. citatis locis duplicem hanc determinatam veritatem, seu determinationem propositionum destinxisse, alteram illis necessariam, siue determinationem earum de se ac essentia sua, ad veritatem, vel falsitatem, & hanc contradictoria singularibus in materia contingenti sub distinctione conuenire docuisse, secus eorū alteri. Alterā vero non necessariam veritatem, seu ortam ex determinatione essentiali, & intrinseca ac de seſe propositionis ad ipsam; determinatam tamen ad hanc quidem cuius earum, siue de præfenti, siue de futuro atque non solum non negasse, sed omnino concessisse: ita, ut, licet hæc bona consequentia non sit: contingens affirmatiua non est necessario vera: ergo eius contradictoria negatiua necessa-

rio est vera: quia supponi eos confuse facit, non determinare, ut in summis cum omnibus Philosophis dicebamus, (ut patet in hac: *oculus requiritur, necessarius est ad videndum & similibus*) sit tamen hac bona consequentia: altera ex contradictoriis contingentibus, siue de presenti, siue de futuro (v.g. *Petrus currit, vel curret*) non est vera: ergo negatiua contradictoria (v.g. *Petrus non currit, vel non curret*) est vera: & contra, affirmatiua non est falsa: sed vera: ergo contradictoria negatiua est falsa: quod est alteram esse de facto, etsi non necessario, determinate veram; alteram vero de facto, & determinate, licet non necessario, falsam.

CERTAMEN II.

Affirmatiua sententia autoritate Aristotelis fundatur.

1. Prima ab autoritate probatio ab Aristotele petenda est, eo certam ipso c. 8. quo nobis ab aduersariis opponitur: ex quo loco Aristotelis discursu, & demonstratione nos pro hac communi veritate, multa Boetius in 1. Periherm. edit. 2. lib. 3. circa med. §. *Ad adstruendum & §. sensus argumentationis*. §. Planissime hac pramittere: qui Aristotelem arbitrari sunt viasque propositiones in futuro falsas arbitrari, si hac qua nunc dicit diligenter perlegissent nunquam tantis laboribus erroribus. Statimque distinguit, ut supra: aliud esse in propositionibus esse verum ac esse definite, seu necessaria earum determinatione verum: quam eandem demum, vi Aristotelicam, persequitur S. Thom. lect. 13. citata circa fin. Ea autem Aristotelis pro hac veritate demonstratio, tam de propositionibus singularibus de obiecto contingentis praesentis, quam futuro (de quibus 1. Periherm. c. 8. in terminis agit, ut vidimus) sic habet circa cap. medium. *Nec dicere quicquam potest neutrum esse verum: veluti neque fore, neque non fore. Ac rursus ibidem: Si hic dicat futurum esse aliquid, ille vero non futurum dicat, hoc ipsum manifestum est, quod necesse sit verum dicere alterum illorum. De qua demonstratione? quod, scilicet, ex opposito vitamque propositionem simul esse falsam chimari, & repugnantem inferat fustus agemus cert. 3. num. 2. Secundo: sibi ipsi contradiceret Aristoteles, si oppositum docuisset, eius enim est illud principium, quo altera pro praesenti veritate instruitur demonstratio. Ab eo quod res est, vel non est propositio dicitur vera vel falsa. Quod, ut certissimum statuit Aristoteles 9. Metaph. tex. 21. & citato cap. 8.*

2. Item, & alterius demonstrationis firmissimo principio apud Aristotelem: scilicet: *de omni re oportet verum esse affirmare, vel negare*: quod his tradit 3. de anima c. 6. sine est dictio quidpiam de quopiam, quemadmodum affirmatio: atque omnis est vera vel falsa, & 6. Metaph. text. 20. unaquaque contradictionum partiuntur sibi ad inuicem verum, & falsum: ita, quod altera pars est vera, & altera falsa. Quod certissimo eiusdem principio, & dignitate innuitur. 4. Metaph. tex. 9. *Idem simul inesse, & non inesse eidem, & secundum idem impossibile est: hoc autem omnium principiorum certissimum.* & c. 7. alias §. text. 27. *Nec inter contradictionem possibile est quidquam medium esse; sed necesse est dicere, aut negare unumquodque de uno: quia, addit, qui dicit esse quod est: aut negat esse, quod non est: verum dicit: & contra, qui negat esse, quod est, & affirmat esse quod non est, dicit falsum: quare, & qui dicit esse, aut non esse verum dicit, aut mentitur.* Medij autem impossibilitatem inter contradictoria probat: quia nullum est medium inter ens & non ens: alioqui, neque verum dicit aliquis, neque non verum, aut praeter ens & non ens concludit ab absurdo. Hoc ipsum principium constanter supponit, & repetit 1. periherm. c. 8. init. illis verbis. *Nam si omnis affirmatio, vel negatio vera vel falsa est: & paulo inferius: At vero, nec quoniam est verum neutrum contingit dicere: ut quoniam nec erit, neque non erit.*

3. Sed neque multum a principio capitis, & veritatem praesentem, & aliam eius demonstrationem dedit Aristoteles, ita scribens: *si album est, nunc verum erat dicere prius, quoniam erit album: quare semper fuit verum dicere, quodlibet eorum, quae facta sunt, quoniam est, vel erit.* Vnde circa medium. *Nihil enim prohibet in millesimum annum hunc quidem dicere futurum esse, illum vero dicere non futurum:* Rursus eandem veritatem supponit Aristoteles, saepe, veram praecognitionem futurorum contingentium singularium, & praenuntiationem supponens: cum per somnium a Diis immisum lib. de praetenti, seu diuinat. per somnium sub init. cum per fatidicos homines toto eo libro: ac proinde non esse eiusmodi diuinationes omnino contemnendas (qua de re Nicolaus Lconicus in eius libri argumento) tum per Deorum, & vatum ab eis afflaturum oracula, & responsa, & alia ex animalibus capta praesagia 3. de historia animal. c. 20. longe a medio de Lemnij Capro & 1. Rhetor. ad Theodect. c. 15. ante med. & lib. de mirabilibus auscultation. a medio §. In Cum fatidicum concedit esse Sybillam. Et ex lib. eius, qui non extat, refert, Cicer. 1. de diuinat. circa med. num. 49. cum somnio eundem Eudemij tanquam a Deo immisso de duobus euentibus contingentibus futuris credidisse testatur: atque alterum eorum, qui non ita accidit, ut verba videbatur sonare, interpretatum ita esse, ut euentu, in eo sensu, verificaretur. Ex quo constat illum in eiusmodi praenuntio, & praenuntio veritatem determinatam recognouisse. Mitto cum lib. de mundo Lachem (qua Deum, sicuti & reliquis Parcibus, significari ait) praesentis futuris rebus, quibus absque earum praesentia praesentis nequit, docuisse, si enim liber certo Aristotelis non est.

4. Denique, ut mens Aristoteles. eo cap. 8. (ubi oppositum docuisse non ab aduersariis modo, sed a Coninbriensis, supra a. 3. & Valquez supra etiam c. 1. & 2. & Suarez citato Opuscul. cap. 2. n. 11. putatur) pro nostra, & communis sententia aperta monstratur, praeter data ex eodem capite illius verba, praecipue recitata n. 3. ex eius in eo capite intento sine monstratur. Finis totus fuit explicare, non quidem quomodo futura multa non necessario, sed vere, & contingenter sint euentura (quod, ut notum regulam potius, quam explicet, aut probet) generalis regula quam c. 7. statuerat (nempe ex contradictionibus necessaria alteram determinate veram esse, & alteram falsam) in propositionibus singularibus de futuro contingentis, siue etiam per se: afferitque: per se quidem in his etiam aequae, atque in aliis, quae sunt in materia necessaria & remota: cum hoc tamen discrimine: quod necessitas hac essendi alteram veram, alteram falsam propositionibus in materia necessaria, vel remota singulis conueniat: quia altera secundum se, & in essentia materiae necessariae, & negatiua materiae remota; altera vero ad falsitatem: scilicet affirmatiua materiae remota, & negatiua necessaria. At vero necessitas essendi alteram ex contradictoriis contingentis materiae veram, & alteram falsam, iuxta eam generalem regulam, neutri secundum se, & determinate sumptae competere, sed vtrique iunctim, & confuse sumptae: ut scilicet necessarium sit hanc vel illam esse veram, & hanc, vel illam falsam: licet determinate huc, quae fore enuntiat, quod erit, veritas conueniat contingentem, ita, ut ei secundum se sumptae, & existentis potuerit non conuenire; illi vero quae fore negat, quod erit, eodem modo falsitas conueniat: id quod, ut diximus, propositionibus etiam de praesenti contrariis in materia contingentis eodem modo conuenit; nisi hac contingens praesens supponat, atque contingentiam, seu libertatem causae in ipsis exercitum: ac proinde cum eo connectantur: tum enim necessariam veritatem habet de se, & natura sua determinata illa propositio: sed ex suppositione, quod contingens in se sit quod pro signo indifferentiae, & libertatis suae causae in actu primo potuit absolute non esse: quo etiam pacto necessariam ex suppositione veritatem habere possunt iudicia, & enuntiationes de contingentibus futuris, ut praesentia diuina, atque inde ortae de eis reuelationes, & prophetiae: vnde, cum harum certitudine, & necessaria veritate nostrorum actuum liberorum conciliabimus ex Partibus, & ratione, questione sequente libertatem.

5. Hinc